

komisijo. — Nova uredba, ki smo jo prejeli ob zaključku lista, kolikor je razvideti iz površnega pregleda ni prinesla torej ničesar boljšega, izvzemši, da predseduje komisiji sodnik, ki naj bi bil porok za postopek brez vsakega partijskega vpliva s strani režima. Pridobili so z njo meščanskošolski učitelji, ki volijo posebej, niso pa upoštevali veroučitelji, ki volijo skupaj z osnovnošolskim in jih bo moralo upoštevati isto, če hočejo priti do svojega zastopstva. Je pa tudi to iluzorno, ker do loča prisednike — žreb. Izgubile so pa z novo uredbo tovarišice pasivno volilno pravico, proti čemur moramo dvigniti glasen protest.

Tečaj o delovni šoli v Mariboru je izpadel prav dobro in v zadovoljstvo udeležencev. Poročilo sledi.

O novih učnih načrtih smo že čitali Bog zna kolikokrat v političnih časopisih tekmo zadnjih treh mesecev. Zadnje vesti pravijo, da jih je prosvetni minister že podpisal in so veljavni za vse šole že od 1. septembra. Do danes pa ne vedo naše šole še ničesar o njih. Pravijo, da so prirojeni zopet za štiriletno šolsko dobo in imajo ročna dela kot predmet. Upeljati se bodo morali najbrže res zopet kar čez noč sredi že započete in uspešno se razvijajočega šolskega dela, ker sicer bi ostalo to šolsko leto vsaj brez teh zmešnjav in ovir. Naša prosvetna uprava bi pa res lahko že uvidela, da šola ni gostilna, kjer se lahko menjava jed in pijača, kolikokrat se komu poljubi.

Krajni šolski odbori, ki so se rodili tudi tako nepričakovano in s tako naglico kakor rajna disciplinska uredba, zivotarijo sicer še, a so v tej obliki tudi že zapisi smrti. Kaj bodo počeli po novih občinskih volitvah, ki se izvedejo že v kratkem? Dobili bomo nove župane, nove odbornike. Bodo li ti prevzeli posle krajin šolskih odborov? Komu je v prid tako pogosto menjavanje? Ali ne vedo v Beogradu, da šola zamore delovati in se razvijati le v miru?

Kaj je s šolskimi zamudami in kaznimi? Tako se danes povprašuje učiteljstvo, zlasti pa upravitelji in nikdo ne ve dati za dovolj javega odgovora. Po nekod obravnava vajo še vse po starem, večina se pa sklicuje na naredbo o krajin šolskih odborih in zamude vrača. Kaj delajo naši občinski šolski odbori? Kje je pravilnik o šolskih zamudah in globah, o katerem se je nekoč govorilo? Vemo, da ni lahko se orientirati v labirintu naših naredb, a nekaj je pa le treba storiti, da pridemo vsaj v doglednem času iz sedanjega kvarnega kaosa.

Razpisi učiteljskih služb. V jeseni bo v ljubljanski oblasti razpisano večje število učiteljskih in upraviteljskih mest v stalno namestitvev.

Lep napredek »Zvončeka«. Lansko leto je pokazal »Zvonček« razveseljivo dejstvo — da je aktiven. Medtem ko je bil prejšnja leta pasiven in krit le z visokimi odpisi, n. pr. leta 1920. za 68.000 kron, leta 1922. za 70.000 Din, leta 1923. za 60.000 Din in je ostalo od leta 1924. in 1925. za 194.000 Din dolga, je postal »Zvonček« lansko leto, pod novo upravo, aktiven za 9590'67 Din. To je velik in zelo lep napredek za našo organizacijo, katere last je »Zvonček«. Zato pozivamo vse tovarišice in tovariše, naj pridobije »Zvonček« še novih naročnikov, da se bo list še bolj povzpel in mu bo mogoče znižati ceno, če naraste število naročnikov na primerno višino. Tudi naši tovariši — mladinski pisatelji, ki sedaj trosijo svoje sile drugje, naj stopijo v krog »Zvončkovih« sodelavcev ter s tem donesejo svoj tribut za list. Vsi na delo za naš »Zvonček«!

Protestne brzojavke, da se ne ukine pravica napredovanja v I. grupo in da se štejejo tudi službena leta pred dovršenim 21. letom, so poslala na ministrstvo prosvete in Izvršni odbor v Beogradu tudi lo-gaško, radovljiško, svetolenarško in slovenjebistriško okrajno učiteljsko društvo.

Škodljivce lastnega stanu je, kdor stoji danes še izven vrst skupne stanovske organizacije. Stanovska dolžnost, lastna korist in ponos vsakogar mora biti, da je član skupne, močne in edinstvene stanovske organizacije vsega učiteljstva v državi. Kdor se tega ne zaveda, ta nima prave stanovske zavesti. Ponosni so lahko danes vsi člani UJU, da so včlanjeni pri organizaciji, ki je danes — lahko rečemo brez samohvale — med najboljšimi stanovskimi organizacijami v državi, in ki bo z utrditvijo in popolno izgraditvijo lahko vodilna sila našega javnega življenja; ponosni pa so lahko tudi, da so člani stanovske zajednice, ki združuje vse učiteljstvo v državi pod enim okriljem in služi ideji edino prave edinstvene stanovske zavesti vsega jugoslovenskega učiteljstva, brez ozira na izvenstanovsko opredelitev. V svojih sotovariših in sočlanih presoja zaveden tovariš le dobrega in na zdravih nazorih stoječega človeka ter zavednega stanovskega tovariša in učitelja. Vse one, ki so še izven vrst skupne stanovske organizacije in so teh nazorov, naj povabijo predsedniki v svoja društva!

Jakob Vrečko, nadučitelj v po-koju je umrl v Sošanju dne 12. t. m. Pogreb pokojnika se je vršil ob veliki udeležbi znancev in prijateljev v petek 14. oktobra. — Bodi mu zemljica lahka! Preostali nam še sožalje!

Ivan Franke, slikar, profesor v po-koju, oče naših tovarišic Helene in Darinke Franke je umrl v Ljubljani dne 15. oktobra. Bil je znan slikar in tudi prijatelj barstva, o katerem je tudi veliko pisal. — Prizadeti družini naše iskreno sožalje!

Kako se rešuje prekmursko šolstvo. Kakor smo izvedeli se je dovolila evangeličanom v Murski Soboti zopet verska šola,

kar gotovo ni v prid prekmurskemu šolstvu, ker gotovo nudi šestrazredna državna osnovna šola več kakor bo to zamogla njena dvorazrednica. Značino je, da je bila ta verska šola pred tremi leti pravilno ukinjena ter združena z državno, sedaj se pa zopet dovojuje. Vpisovanje je dokazalo, da jo niti deca, niti starši ne marajo, vpisano se je le do trideset otrok. Na pritisk lokalnih faktorjev so oblasti rok za vpisovanje podaljšale, tako da so imeli dovolj časa za agitiranje za svojo versko šolo. Čudimo se le našim šolskim in političnim oblastim, da dovoljujejo zopet šolo, ki so jo same ukinile, ker je bila slaba in ni nudila onega, kar se mora zahtevati od vsake narodne šole. Je pa še nekaj drugega. Novi šolski zakon, ki bo gotovo v kratkem času prišel v parlamentu v razpravo, gotovo ne predvideva verskih šol (jih tudi po ustavi ne more), zato bo to le kratak eksperiment, ki bo stal državo lepe tisočake, razpilil verske strasti, koristi pa ne bo nobene. Ali bi se ne moglo počakati eno leto ali dve in bi se prihranilo mnogo preglavic vsem, ne de-jamo se od naših oblasti, da nastavijo na šolo, slovenščine popolnoma zmožne učne osebe in ne le slovenščino za silo lomeče.

V mariborski oblasti je še danes nad 50 razredov brez učnih oseb. Več enorazrednic sploh še ni začelo s poukom. Samo v srezu Maribor desni breg manjka 20 učiteljev (ic). In vendar so že vsi abiturijenti in abiturientinje pod streho. To je zelo nerazveseljiva perspektiva začetkom šolskega leta. Krivda leži deloma v prevelikem forsiranju novih paralel celo tam, kjer ni bilo za to dovolj stvarnih potreb. K temu je pripomogla v precejšnji meri ljubljanska oblast, ki je bila prvotno obljubila 70 reduci-ranih, a jih dala samo 36. Pa še od teh so nekatere pobegnile. Prosvetno upravo pozivamo, da temu na kak način odpomore vsaj na krajih, kjer je potreba nujna.

Kaj je z dosluženi 35-letniki? Preje so jih tiščali še pravočasno v pokoj, danes se pa nihče ne zmanja za nje. Prosvetna uprava je v tem pomanjkanju učnih oseb sploh menda vesela, da še poučujejo ti dosluženci. Menda pa vendar že ne obstoja v Beogradu namera, da bi že tem 35-letnikom zvišali službeno dobo na 38 let, kakor obstoja v načrtu izpremembe uradniškega zakona?

Lstov, ki napadajo našo stanovsko organizacijo, ki ji skušajo ob vsaki priliki izpodkopavati ugled ter rušiti njeno notranjo silo in avtoriteto, ki sejejo samo osebno mržnjo in sovraštvo ter skušajo le oblatiti neljube osebe, ki resno ne rešujejo naših stanovskih vprašanj, ne more podpirati noben stanovsko zaveden tovariš, ker zahteva stanovska čast od vsakega organiziranega člana, da ne podaljšuje življenja onim, ki niso resni glede naših stanovskih interesov, temveč jih skušajo le slabiti. Tega se morajo spomniti vsi člani pri okrajnih učiteljskih društvih, kjer naj se revirira zavednost poedinih članov v tem pravcu!

Ukinjenje srednješolskih razredov je dvignilo mnogo ogorčenja pri prizadetih in pri neprizadetih, na drugi strani pa izdatno povečalo naš železniški in beograjski promet. Saj so si številne deputacije kar podajale kljube pri ministrstvih in drugih vplivnih osebah. Razne politične stranke so imele zopet priliko, da so odvrčale groženo nevarnost, kar se jim je deloma tudi porečilo; saj si laste vse to zaslugo. Mi se pa zopet vprašamo: Ali je bilo vsega tega treba? Kdo je preje prevdral, kje je res potreba in možnost ukinitve? Ako se pa že mora ukiniti, naj se ukine pravočasno vsaj med počitnicami, a ne v sredi šolskega dela! Komu koristi razburjenje staršev in dijakov? Šole so namenjene delu. V njih se naj bi vzgajali prihodnji državljani tudi v ljubezni do države in v spoštovanju do avtoritet. A če postopa uprava sama tako, potem podira in razdira sama temelje ljubezni in spoštovanja.

Podzemelj. V nedeljo 23. oktobra 1927 proslavimo v Podzemlju sedemdesetletnico ustanovitve naše šole. K proslavi vabimo vse učiteljstvo, ki je kedaj delovalo na tukajšnji petrazrednici in tudi sosednje tovariše in tovarišice iz Bele Krajine. Točno ob 9. uri bo sprejem gostov pred staro šolo, nakar odidemo k službi božji. Popoldne ob 2. uri akademija na šolskem odru, čemur sledi prijateljski razgovor.

A. Černivec: Računica. Z ozirom na notico v Vašem cenj. listu od 12. oktobra 1927 »V pogledu računice je zavladalo med učiteljstvom dvojno stališče; mi je čast prositi, da blagovolite priobčiti v prihodnji številki Vašega cenj. lista sledeči uradni odlok ministrstva prosvete glede aproba-cije Črničevih računice. (Prepis.) Ministrstvo prosvete Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca O. N. br. 19.206. 28. marta 1927. g. u Beogradu. Po mišljenju Glavnog Prosvetnog Saveta pri Ministarstvu Prosvete, dano na svom 1510 redovnom sastanku od 29. januarja 1927. godine S. br. 924/24. do-zvoljavam, da može »Kr. zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani« rasprodati sadaš-njo izdanje knjiga »Petdelna računica za osnovne šole« od A. Črničeva. Novo izdanje mora se podneti Savetu u rokopisu na pre-gled i ocenu. — Pomočnik Ministra Prosvete: Drag. S. Obradović s. r. — Zahvalju-jem se Vam za to uslugu ter bilježim z od-ličnim spoštovanjem! — Vodja drž. zal. šol. knjig in učil v Ljubljani prof. Vrhovnik.

Zboria. Mesečna revija za novo zborovsko glasbo. Urejuje Zorko Prelo-vec, izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Izšel je 9. in 10. zvezek. Letna naročnina na »Zbore« le 40 Din. Podpirajte jih! Naročite »Zbore« za učiteljske in šolske knjižnice!

J. RIBIČIČ:

JUGOSLOVENŠČINA.

Zakaj sem sklenil pisati o tem? Vzrokov je več! Prvič je že skrajni čas, da se združimo v eno enotno duševnost in drugič je sramota, da n. pr. šolski upravitelji prejemajo odloke svojih oblastev, ki jih ne razumemo. Kako izgleda n. pr. naša upraviteljska avtoriteta pri konferencah ob čitanju »novega jezika izrazov«, ki jih ne razume-mo? Sicer bi bila dolžnost šolskih oblastev seznanjati nas z najmarkantnejšimi izrazi novega jezika, kajti one nas z njimi poplav-ljajo — a če storim to jaz zanje, me morda še kje »tam preko« priporoče in plačilo ne izostane. Toliko je že bilo odlikovanih za manjše zasluge, zakaj bi jaz ne bil Torej:

Odločil sem se zbirati in razložiti naj-pogostejše izraze jugoslovenščine, ki se jih poslužuje uradni jezik naših predpostavljje-nih. Če izpustim kakšnega važnega, prosim gg. čitatelje, da me nanj opozore.

1. »Nadležnost«.

V tem izrazu je povdarjeno razmerje med gospodarjem in podložnikom. Oblastvo je vedno nadležno, ker leži nad nami in nas tišči doli in tudi zaradi drugih reči je nad-ležno. Logično smo mi tedaj »podležni«. Ne-koč smo rabili za to izraz nadrednost, po-zneje pa »nadrejenost« in podrejenost. To pa je bilo v tistih časih, ko je vsak zastop-nik oblastev bil v resnici rején. Sedaj to ni več in smo vsi enako podrejeni, je pač raz-umljivo, da teh izrazov ne moremo več ra-biti in si moramo skovati novih! Torej krat-ko povedano: Vsak, ki je nad nami, je nad-ležen.

2. »Odvišene«.

V obrambo bodi koj povedano, da ta izraz ne izvira iz nemškega »Wische«, četudi tako izgleda na prvi pogled: Biti odvišen se pravi biti tik pred odžaganjem. Nekak od-robek pri stebelu — suha, nepotrebna veja. Kdor postane odvišen, naj prosi za pokoj. Odvišnik je podoben odstrižku, odškrcu, odštevanju, odtepu — sploh vsemu kar od-leti. Razlika je le ta, da odleti v naravi le kar je slabo in odveč, pri nas pa vse vprek, kakor nanese in kakor — kaže.

3. »Učbenik«.

Ta izraz niti ni nov. Najdemo ga že v Cigalotovi »Znanstveni terminologiji«. In Slo-mšek je tudi že rabil »učbo«. Ima ta pojm-lepo lastnost, da nas pelje nazaj k izvoru našega jezika in pokolenja. Gre le za po-vdarek. A to ni bistveno in oblastvo, ki vpeljuje učbenike, liberalno prepusti vsa-kemu, da si stavi povdarek kakor sam hoče. Glavno je, da jih sploh izgovorisi in — kupiš! (Se nadaljuje.)

Učiteljski pravnik.

—Š Nagrada tajnikom krajevnih šolskih odborov. Na podlagi notice v eni od zadnjih števil »Učit. Tovarisa« z ozirom na nagrado zapisnikarja kraj. šol. odb., na-znamjam, da je prejel tukajšnji krajni šolski odbor in kasneje vsa upraviteljstva in vsi krajni šolski odbori tukajšnjega rajona naslednjo tozadevno rešitev: »Šreski pogla-var v dne 31. avgusta 1927, P. br. 2020/2. Na vprašanje kraj. šol. odb. v ali ima šolski upravitelj pravico do zapisnikarske nagrade mesečnih 50 Din po čl. 7., toč. s. uredbe o kraj. šol. odb. z dne 2. maja 1927, »Ur. list« 55/222 občastni šol. odb. je z odlokom z dne 20. avgusta 1927, št. 61/1—27 odločil, da ima šolski upravitelj kot zapisnikar krajevnega šolskega odbora pravico do take nagrade, ker ne sprejema upraviteljskih doklad in ker bodo prejemali šolski upravitelji, ki imajo stanovanje v šoli, samo razliko med stana-rino, ki se bode ugotovila po čl. 5. uredbe o stanarini državnih uslužbenecv z dne 8. junija 1927, št. 36.360, »Ur. list« št. 67/286. — Podpisani sem utemeljeval svojo pravico do te nagrade na podlagi besedila omenjenega čl.: če ne prejema upra-viteljske doklade in nima stanovanja v šoli....«. Beseda in kaže v tem besedilu, da tvori v zavednem smislu upraviteljska doklada in stanovanje v šoli celoto zahte-vanega pogoja. Ako pa odpade pri celoti eden del (stanovanje, ker ga imam v šoli), ni več celote oziroma pogoja, ki bi opravičil krajni šolski odbor odreči zapisnikarju nagrado. Le, ako prejema šolski upravitelj upraviteljsko doklado in ima stanovanje v šoli (oboje torej kot dela pogoja oziroma celote) se lahko odreče zapisnikarju na-grada, drugače pa ne. F. Z.

—Š Pravice učiteljstva do brezplačnega stanovanja in kuriva. Občastni odbor ljub-ljanski je izdal pod št. 161 od 4. oktobra 1927 sledeče pojasnilo: Z ozirom na razna vprašanja glede obstoječih zakonitih določb o pravicah učiteljstva do brezplačnega sta-novanja in kuriva ali do denarne odškodnine za to podajam nastopno pojasnilo: Po § 5. zakona z dne 14. maja 1898, kranjski dež. zak. št. 25 je imel vsak voditelj(ica) javne osnovne šole na bivšem Kranjskem pravico do naturalnega stanovanja ali do stanarine, v Ljubljani so imeli tudi stalni učitelji pra-vico do stanarine. — Po § 29. zakona z dne 4. februarja 1870, dež. zakon štajerski, je imel voditelj osnovne šole na bivšem Šta-jerskem pravico do naturalnega stanovanja ali do stanarine. Drugi učitelji so imeli pra-vico do stanovanja, če je ta pravica obsto-jala na dotični šoli že prej. — Z naredbo deželne vlade z dne 14. februarja 1919, »Ur. list« LII/201 iz 1919, se te pravice niso spre-menile. — S členom 33. zakona z dne 23. ju-lija 1919, »Ur. list« 144/643 iz 1919, je bila priznana stalnim učiteljem pravica do kura-va in stanovanja, ker pa k temu členu ni bilo nobene izvršilne naredbe in ni bilo do-ločeno, kdo da stanovanja in kakšno, dalje

kdo in koliko drv ima preskrbeti učnim osebam, je ostalo glede stanovanja pri dolo-čilih citiranega kranjskega zakona, iz leta 1898. in citiranega štajerskega iz leta 1870. vse uredbe O. N. br. 28.038 od 2. maja 1927, »Ur. list« 222/35 iz leta 1927., ker pa se ima člen 7. točka f) te uredbe po odloku ministr-stva prosvete z dne 29. avgusta 1927, O. N. br. 5546, uporabljati le v okviru obstoječih predpisov, gre na bivšem Kranjskem in Šta-jerskem stanovanje v naravi samo šolskim upraviteljem (icam), stanovanje učiteljem gre samo tam, kjer bodisi po kakšni obvezi, bodisi po ustanovi že ima učiteljstvo stano-vanje danes — kurivo pa s to odločbo sploh ne pride v poštev, ker učiteljstvo po dose-danjih zakonih ni imelo pravice do njega; zato se postavka za drva šolskemu upravi-telju in drugim učnim osebam na šoli ne unešava v proračunu krajevnih šolskih od-borov. — Opozorja končno še na to, da imajo glasom čl. 39. o civilnih uradnikih (razpis prosvetnega oddelka v Ljubljani z dne 29. marca 1924, št. 4649) učitelji osnov-nih in meščanskih šol, ki uživajo naturalna stanovanja, pravico do stanarine, ki jo do-loča zakon, le v toliko, za kolikor je vred-nost dotičnega stanovanja po krajevnih raz-merah manjša kot stanarina, ki bi jim v pri-meru, da bi ne imeli naturalnega stanova-nja, po zakonu pripadala. — Poverjeništvu UJU je že — kakor smo poročali — napra-vilo vlogo na ministrstvo prosvete, da izda izvršilno naredbo v tej zadevi. Okrožnico so prejela tudi vsa okrajna učiteljska dru-štva, ki jo naj prečitajo predsedniki na prvem zborovanju. Vsekakor pa bo po-trebna za končno razjasnitev pritožba na Državni svet, katerega razsodba bo done-sla šele končno veljavno odločbo o tem vpraš-anju. Pritožbo pa mora vložiti eden pri-zadetih osebno.

Samoizobraževalna akcija Pov. UJU.

—oio Prvi sestanek samoizobraževalnega krožka v Ljubljani je v sredo, dne 26. t. m. ob ¾8. uri na šestjakovski šoli. Raz-pravljalo se bo o temi »Gospodarski in fi-lozofski temelji liberalizma«. Ker je to prvi resen poizkus ustvariti globlje temelje učiteljske samoizobrazbe, je želeli, da bi učitelstvo polnoštevilno posečalo samoizob-raževalni krožek.

—oio Vse dopise o samoizobraževalnem delu, ki jih prejme uredništvo izročia isto osrednjemu izobraževalnemu odseku, v svrhu navodil, statistike in presoje dela, ki jih bo nato objavljaj, če potrebno s ko-mentarjem, v tej rubriki. Dopise lahko pošljejo krožki, oziroma društveni tajniki direktno na naslov: Osrednji izobraževalni odsek poverjeništvu UJU v Ljubljani.

—oio Društveni tajniki naj napravijo poročilo o samoizobraževalnem delu in razpravah pri društvenih zborovanjih po-sebe, izven ostalega poročila za list in naj pošljejo to poročilo direktno izobraževal-nemu odseku poverjeništvu ali pa ga pri-lože uredništvu, ki ga bo izročilo odseku.

Naša gospodarska organizacija.

—g Okrajna učiteljska društva, posne-majte logaško učiteljsko društvo, ki je z vsem svojim članstvom pristopilo k Učiteljskemu konvikt v Ljubljani. Članarino 20 Din pobere društvo samo in jo pošlje kon-viktovemu blagajniku.

Osebné zadeve.

—i Za ravnatelja meščanske šole v Brežicah je imenovan strokovni učitelj Lu-dovik Mikulič.

Vestnik upokojencev

—up Občni zbor društva upokojenega učiteljstva v Sloveniji. Predsednik tovariš Lokar pozdravi navzoče (41 društvenikov-ic), otvori občni zbor, konstatira ne-sklepnost ter napove drugi občni zbor čez pol ure.

Točno ob ¾16. uri otvori na novo ob-čni zbor ter da besedo tajniku, kateri poroča o delovanju društva v poslovnem letu 1926/27.

Odbor je imel 9 rednih sej. Društvo šteje 365 članov(ic). Od teh je 145 umirov-ljenih učiteljev, 96 umirovljenih učiteljic, 56 učiteljskih soprog, 59 učiteljskih vdov in 9 iz drugih stanov.

Letos je na novo pristopilo 35 članov(ic). Izključeni so bili 4 člani, 4 članice so se prostovoljno odpovedale članstvu, 12 članov(ic) je umrlo.

Društvena uprava je vsakokrat nemu-doma nakazala dedičem posmrtnino, katere trenutno znaša 1825 Din.

Poročilo tajnika se je vzelo brez ugovora na znanje.

Nato je sledilo poročilo blagaj-nika. Dohodkov je bilo 36.810'45 Din. Iz-datkov 26.083'94 Din. Preostanek 10.726'51 Din. Poleg tega je zaznamovati še aktiva v znesku 2988 Din. Prava aktiva torej: Saldo na nov račun 10.726'51 Din. Iz aktiva še 2988 Din. Skupna aktiva 13.714'51 Din. Pri-rastek v gotovini od 1. julija 1926, ko je za-čel novi odbor delovati je 8387'42 Din. Po-dal je tudi zanimive podatke o številu upo-kojenega učiteljstva v Sloveniji. Kronskih upokojencev je: 62 učiteljev, 164 učiteljic = 226 oseb. S staro dinarsko plačo: 97 učite-ljev, 109 učiteljic = 206 oseb. Z novo dinar-sko plačo: 212 učiteljev, 112 učiteljic = 324 oseb. Učiteljic ženskih ročnih del 34. Skup-no 371 učiteljev, 419 učiteljic = 790 oseb.

Važno za samce in samice društvenike glede izplačila posmrtnine. (Društvena pravila § 3. b. c). Posmrtnino dobe one osebe izplačano, katere je društvenik(ica) pred smrtjo določil(a) ali imenoval(a) za svojega dediča v »Sprejemnici« ali v posebnem pismu društvenemu načelnstvu.

Izid volitve društvenega odbora je bil naslednji: Tovariši Iv. Lokar predsednik; tov. Lud. Stiasny blagajnik; tov. Jos. Stritar tajnik; odborniki: tov. Fr. Kozjak, tovarišica ga. Mar. Marovt, tov. Drago Benedek, tov. Lovro Perko.

Pregledovalci računov tovariši V. Sadar, A. Kecelj, Fr. Marolt.

Glede obveščanja smrti društvenikov se sklene, da se naj članstvo obvesti v »Učit. Tovarišu« in drugih listih.

Po izčrpanem dnevnem redu je tovariš predsednik zaključil občni zbor.

Šolske zvezke

po nizkih cenah, iz najboljšega papirja s pivnikom izdeluje

UČITELJSKA TISKARNA

Frančiškanska ul. 6

Društvena zborovanja UJU.

TABOR UČITELJSTVA IZ MEDJIMURJA, PREKMURJA, ORMOŠKEGA IN PTUJSKEGA OKRAJA V ČAKOVCU DNE 9. OKTOBRA. — PROTESTNO ZBOROVANJE PROTI NAMERAVI NEMU ATENTATU NA NAŠE GMOTNE PRAVICE. — LEPA MANIFESTACIJA STANOVSKEGA EDINSTVA SLOVENSKEGA IN HRVATSKEGA UČITELJSTVA.

+ Tajnike sreskih učiteljskih društev opozarjamo, da morajo biti poročila o zborovanjih sestavljena po navodilih, ki so jih prejeli predsedniki na seji širjega sosveta v Ljubljani, 2. oktobra 1927 in v zmislu okrožnice, ki so jo prejela istotam sreska društva v zmislu sklepov pokrajinske skupščine v Kranju 1927. — Tudi vabila morajo biti sestavljena po teh navodilih, ki so obvezna za tajnike in uredništvo. Glej tozadevno opombo v zadnjem »Učit. Tovarišu« pri društvenih zadevah.

Vabila

= SLOVENJEBISTRIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO vabi na občni zbor, ki se vrši dne 5. novembra v šoli na Pragerskem ob 10. uri. Predava znani humorist tovariš Jurko o skupščini v Skoplju. — P.

= MOKRONOŠKI KROŽEK UČIT. DRUŠTVA UJU KRŠKO vabi vse člane k zborovanju v Mokronogu dne 22. t. m. ob 10. uri dopoldne.

Poročila:

+ Dne 8. oktobra se je vršil v Čakovcu tabor učiteljstva iz Medjimurja, Prekmurja, Ormoža in Ptuj. Zbrala se je večina učiteljstva omenjenih društev da dvigne glas v obrambo svojih, po zakonu zajamčenih pravnih in materialnih pridobitev ter odločno zavrne nadaljnjo izigravanje njegovih pravic.

Predsednik »Medjimurskega združenja UJU« tov. Kovačević otvori skupščino s prisrčnim pozdravom vsem, posebno Slovencem, ki s svojo vzorno organizacijo in delavnostjo v njej prednjačijo učiteljstvu vsej državi.

O glavni skupščini UJU v Skoplju je poročal tov. Herman. Ogorčen ugotavlja, da je obiležje te skupščine nevredno našega stanu. Znašla se je namreč dvajsetorica mladih, neorganiziranih srbskih tovarišev, ki so v nameri, vreči sedanji odbor, z divjanjem preprečili uspeh. Na predlog tov. Sestana se pošlje Izvršnemu odboru UJU resolucijo, v kateri se ugotavlja dolžnost istega, da v bodoče organizira in pripravi glavno skupščino tako, da ne bodo nepoklicani onemogočili njegovega dela.

Tov. Kovačević poroča o nameravani reviziji uradniškega zakona. Dokazoval je s številkami in primeri, kakšen udarec bi prinesla realizacija sedanjega načrta državnim nametščencem, posebno učiteljstvu, ki se v začetni in poslednji plači ter pokojnini popolnoma izenači z uradniki III. kategorije. Prečita tozadevno resolucijo beograjskih učiteljev, tov. Musek pa prečita resolucijo, sprejeto na seji širjega sosveta UJU poverjeništvu Ljubljana dne 2. oktobra 1927, zborovalci sklenejo soglasno, da se pošlje Izvršnemu odboru UJU v Beograd telegrafno sledečo resolucijo:

»Učiteljstvo Medjimurja, Prekmurja, Ormoža in Ptujja odobrava resolucijo beograjskih učitelja in poverjeništvu UJU Ljubljana protiv nove uredbe o razvrstavanju, i daje Vama najširšo oblast, da u zajednici sa ostalim činovničkim udruženjima provede najoštriju borbu.«

Slede predavanja: a) tov. Mencin: Res organizacija UJU. b) Tov. Kunst: Delovna šola in mi. c) Tov. Porekar: O temperamentih.

Tov. Rosina ki je kot najstarejši predsednik vodil zborovanje, zaključil lepo uspešno skupščino, zahvaljujoč se navzočim za vzoren red in v najlepši harmoniji završeno diskusijo. K sklepu se sklene, da se zopet snidemo skupno pri eni prihodnjih skupščin v Ptuj.

+ SLOVENJEBISTRIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 8. oktobra. Poglobilo se je v program, ki ga čaka po sklepih pokrajinske skupščine, širjega sosveta in izobraževalnega tečaja ter je razdelilo okraj v tri krožke.

+ NOVOMESKO UČITELJSKO DRUŠTVO je imelo v torek 11. t. m. svoj redni letošnji občni zbor na deški osnovni šoli v Novem mestu. Občni zbor, katerega se je udeležilo 67 članov, je posetil tudi glavni tajnik Pov. UJU tov. Kobal.

Poslovanje odbora v minulem poslovnem letu je bilo vseskozi vestno, točno in natančno, kar je bilo razvidno iz poročil društvenih funkcionarjev.

Po poročilih se je določilo, da ostane ista članarina kot lani. Tovarišem(icam), ki niso bili navzoči, naj bo v vednost to, da se prične društveno poslovanje leto s prvim septembrom in konča z 31. avgustom!

Delegat Pov. UJU tov. Kobal je razmotril ter podrobno informiral članstvo in odbor o najaktualnejših vprašanjih, tičečih se organizacije in našega stanu. Po poročilu tov. Kobala je podal društveni tajnik Vilko Menard kratko in pregledno poročilo o poteku pokrajinske skupščine in Kranju.

Volitve so potekle v redu. Po končanem občnem zboru se je nanovo izvoljeni odbor konstituiral sledeče: Pirnat V. (predsednik), Grudnik F. (podpredsednik), Menard V. (tajnik), Sušnikova M. (blagajničarka), Klemenčičeva L., Smolikova M., Jankovič J. (odborniki); namestniki: Stular F., Jenko M., Zukovec Fr.

Prihodnje zborovanje se bo pravočasno objavilo v »Učit. Tov.« Zeleti bi bilo, da bi se tovariši(ice) bolj vestno udeleževali društvenih zborovanj. Gmotni kot moralni položaj našega stanu zavisi ponajveč od nas samih, zato je dolžnost vsakega, da sodeluje ter tako pripomore organizaciji in stanu do lepšega razmaha in jasnejše bodočnosti!

ZVONČEK

1. številka je izšla!

Tovariši-ce! Opozorite starše in otroke, da javijo upravi naročbo!

+ CELJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 8. oktobra 1927 v Celju. Od 152 članov je bilo navzočih 130, ostali so se opravičili.

Tov. predsednik Gosak pozdravlja članstvo prav prisrčno ter uvodoma omenja, da ima naša organizacija zopet izvršiti težko nalogo, ker nam hočejo skrajšati po hudih bojih pridobljene pravice. Svetuje članstvu, da se še tesneje oklene svoje organizacije ter da deluje vsak član za njeno rast in moč do uresničenja našega ideala, t. j. združitve vsega učiteljstva brez izjeme v njenem okrilju.

Po prečitaniu došlih dopisov se je živahno debatiralo o zadevi brezplačnega stanovanja in ogreva ter sklenilo sledečo resolucijo glede kuriva in stanovanja:

1. Z brzojavko ministrstva prosvete št. 55.846 je ukinjeno šolskim upraviteljem od strani krajnega šolskega odbora brezplačno kurivo in brezplačno stanovanje, zato so sklenili prizadeti voditelji celjskega sreza, da naj izposluje Izvršilni odbor UJU — Beograd, da stopi zopet v veljavo vsaj prvotna stilizacija čl. 7. uredbe o krajevnih šolskih odborih.

2. Glede na uredbo O. N. br. 55.464 mora dajati krajevni šolski odbor učiteljstvu stanovanje in kurivo, kolikor jim to po sedanjih zakonih pripada.

Sklicujoč se na pooblastilo UJU pov. Ljubljana z dne 20. septembra 1927, št. 298, pozivamo Izvršilni odbor UJU Beograd, da takoj reši imenovano zadevo.

Ročni katalog

za šolsko leto 1927/28 je izšel in stane 16 Din. Naročila sprejema Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Frančiškanska 6

Krožki UJU.

Določilo se je za celjski okraj 6 ped. krožkov, izvolilo obenem poverjenike posameznih krožkov ter nominiralo za centralnega zastopnika v tem okraju tovariša Gobca iz Celja.

O poteku pokrajinske skupščine v Kranju je prav zanimivo in izčrpno poročal tov. Volavšek. Sprejele so se sledeče resolucije:

1. Celjsko učiteljsko društvo prizna kulturno poslanstvo učiteljskega pevskega zbora, protestira pa proti načinu, kako je hotelo uveljaviti svojo željo.

Obžalujemo, da sta dala poverjeništvu in večina delegacije privatni zadevi službeni značaj. Protestiramo proti izpadom večine v protikulturnosti in proti grožnji ožigosanja v tisku. V postopanju večine delegacije vidimo gaženje principov in teror.

V znak odpora izjavimo, da se temu sklepu delegacije ne bomo pokorili.

2. Ne ustreza stvari, če se sestavijo odseki na brzo roko in slepo srečo. Da bo pa delo odsekov in delegacije plodonosno, se naproša poverjeništvu, da pozove društva, naj bodo rigorozna pri izbiri delegatov ter naj nominirajo delegate, ki bi prišli v poštev pri sestavi odsekov. Društva vedo najbolje, kdo je najposposobnejši za razne panoge skupščinskega dela. V bodoče naj bodo odseki sestavljeni samo iz teh delegatov.

3. Rok poteka za vlaganje predlogov za pokrajinsko skupščino naj poteče šest tednov pred sklepom šolskega leta, poverjeništvu pa jih vsebinsko uredi in pregledno objavi vsaj en mesec pred koncem šolskega leta, da jih društva lahko prouče in dajo delegatom direktive.

Smatramo kot popolnoma zgrešeno, ako izve delegat za vsebino predlogov šele, ko bi moral že odločati.

4. Poverjeništvu naj predloži odseku sortirane predloge. Naloga tega odseka je samo, da jih odkazuje odsekom ali zavrača.

5. Radi eminentne važnosti dela naj se odsekom odkaže polovico dneva, ako ni drugače mogoče, na račun reprezentančnega zasedanja, ki lahko brez škode odpade.

Tov. Jurko je podal v poeziji izborno zasnovano poročilo o vožnji h glavni skupščini v Skoplju ter se v glavnih obrisih tudi dotikal nerazveseljivega poteka tega zborovanja.

O samoizobraževalnem tečaju v Ljubljani je poročala tov. Piano.

Ko nam je podal še tov. nadzornik nekatera navodila glede postopka pri šolskih kaznih, glede pravičnega uradovanja itd., je zaključil tov. predsednik lepo uspešno zborovanje. Prihodnje zborovanje bo meseca novembra!

Nove knjige.

—k Milan Kusanović: Bukvar, šesta izdaja s prilogi »Direktan metod čitanja«, je izšel v samozaložbi. Cena 7 Din. Naroča se v knjigarni Bože O. Dačića, Beograd, ulica Kralja Aleksandra br. 9.

—k Dr. Iv. Prijatelj: Jurčičevih zbranih spisov V. zvezek. V Ljubljani 1927. Izdala in založila Tiskovna zadruga. Str. 517. Cena broš. knjigi 84 Din, v platno vez. 100 Din, v pol usnju 106 Din. Poština 4 Din. Knjiga obsega sledeče Jurčičeve povesti: Lipa, Pšpa tobaka, Moč in pravica, Županovanje v Globokem dolu, V Vojni krajini, Telečja pečenka, Iv. Erazem Tatembach, Bela ruta, bel denar, Na kolpskem ustju, Doktor Zober.

Violine od 95.— Din, gramofoni od 345.— Din, harmonike od 85.— Din, citre od 192.— Din, mandoline od 136.— Din dalje, Tamburice, gitare, lesena in pločevinasta piha'a, jazz itd. po najnižjih cenah direktno iz tovarniškega skladišča.

8 dni na ogled.

Vsak instrument nam lahko vrnete, če ne ugaja.

Velika izbira. Ilustrovani cenik zastoj.

Zahtevajte ga od skladišča

MEINEL & HEROLD

tovarna glasbil, gramofonov in harmonik.

Imetnik

RUDOLF LORGER

MARIBOR

št. 109.

Dolžnost vsakega šolskega upravitelja je, da v krajnem šolskem odboru predlaga nabavo:

a) A. Novak:

RISANJE

za prvih osem šolskih let.

Cena v močni lepenki opremljeni zbirki 450 Din.

Lahko se plača v treh zaporednih letnih obrokih po 160 Din.

b) Ivan Hribski:

Šolski upravitelj

Broširana knjiga 28 Din; vezana 34 Din.

c) Fink:

ZBIRKA NAREDB IN ODREDB

I. zvezek Din 5.—, II. zvezek Din 7.—, III. zvezek Din 9.—, IV. zvezek Din 14.—, V. zvezek Din 32.—, VI. zvezek Din 24.—.

Naroča se v

KNJIGARNI UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

Frančiškanska ulica št. 6

Baržun svetovne znamke „LINDEN“.

Prvovrstna kakovost, zajamčene barve!

V zalogi trdke

A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA.